

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Ja, nu ved jeg ikke, hvor forskningsministeren var henne, da jeg holdt mit indlæg, men jeg må da gøre opmærksom på, at det ikke konkluderede et nej til det her forslag. Det var sådan, jeg hørte det, ministeren sagde, så det var en alvorlig misforståelse fra ministerens side. O.k. O.k.

Så skal jeg da præcisere, at mit begreb »ro« gik på ro omkring forskning og omkring uddannelse, men hvis man til gengæld så kan tale om en indre dynamik, synes jeg, det er meget positivt.

I den forbindelse ville jeg sammen med andre i den her sal gerne være med til at gøre – lad mig så være forsigtig – de her demokratiinitiativer en smule stærkere og lidt mere reelle, så vi fik en lidt større lov ud af det, når vi nu alligevel mødes her til komsammen.

Det var det, jeg sagde.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Forskningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 100:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af konkurrenceloven.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.

(Fremsat 23/3 99).

Forslaget satte til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup):

Ja, erhvervsordførerne er flittige folk. Vi både indleder dagen og afslutter dagen.

Her ved afslutningen af dagen er det et forslag fra SF om ændring af konkurrenceloven, der er på. Ændringen, som SF foreslår, ligger i fem punkter. Forslagsstillerne har som begrundelse bl.a. henvist til rapporter fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Det Økonomiske Råd, som inden for de sidste år er udkommet.

De fem punkter i forslaget er indførelse af fusionskontrol, forbud mod misbrug af dominerende stilling med skrappere sanktioner, skærpet forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, ændring af Konkurrencerådets sammensætning og endelig styrkelse af Konkurrencestyrelsen for at sikre kortere sagsbehandlingstider.

Det foreslås bl.a. at skærpe forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler, så mulighederne for at fritage aftaler fra forbudet præciseres, og administrationen af reglerne strammes op. Jeg forstår forslaget derhen, at forslagsstillerne mener, at der skal indføres skrappere krav for at kunne fritage aftaler fra forbudet.

Efter min opfattelse er denne del af forslaget uhensigtsmæssig af to grunde. For det første har et af formålene med den nuværende konkurrencelov været at skabe et regelsæt, der i modsætning til det tidligere, vi havde, i høj grad kommer på linje med den regulering, som gælder i EU og i de fleste af de øvrige EU-lande. Baggrunden er regeringens bestræbelser på at opnå en administrativ enkel løsning til gavn for de danske virksomheder, som dermed undgår forskellige regelsæt. I øvrigt er dette også en ambition på forbrugernes vegne, for de vil blive stillet mere ensartet og forventeligt i forhold til konkurrencevilkår på virksomheder i Europa.

For det andet giver de nuværende regler mulighed for individuelt og gruppevis at fritage de aftaler, hvor gevinster for f.eks. forbrugerne overstiger de ulemper, der kan være, ved at aftalerne på visse punkter begrænser konkurrencen.

For så vidt angår de øvrige ændringer, som SF har foreslået, vil jeg gerne understrege, at loven, som den gælder nu, og som jo altså har en helt anden metode indbygget i sig, kun har virket fra 1. januar sidste år. Jeg synes derfor, det er vigtigt, at vi, som vi også har været, vil være meget nøjeregnende med at samle erfaringer, og der synes jeg også godt, at der kan være mere tid til at samle flere erfaringer, før vi giver os i kast med at ændre loven.

Hertil kommer, at loven er en generel lov for hele erhvervslivet, så skal loven ændres, så kræver det grundige overvejelser. Jeg synes, debatten kan være med til at give et grundlag, vi kan arbejde videre med, men jeg kan godt sige på nuværende tidspunkt, at regeringen ikke mener, at en revision står for døren.

Konkurrencestyrelsen offentliggør ved denne måneds udgang en konkurrenceredegørelse. Analyserne i denne redegørelse vil sammen med andre analyser, også dem, der er påpeget i forslaget her, og også med de andre erfaringer, vi har med administration og håndhævelse af konkurrenceloven, bidrage til det grundlag, der måtte vise sig at være for eventuelle ændringer af konkurrenceloven.

Som nævnt synes jeg, at denne debat kan være en nyttig anledning til at få opsamlet nogle foreløbige meldinger fra Folketingets partier på dette tidspunkt, hvor loven har fungeret i godt 1 år. Regeringen deltager også meget gerne i den videre debat, men afviser på dette tidspunkt at træffe beslutninger om ændringer i konkurrenceloven.

Jytte Wittrock (S):

Overraskende er vi i Socialdemokratiet nok meget på linje med erhvervsministeren med hensyn til ændring af konkurrenceloven nu. Den nuværende lov har kun virket meget kort tid, som også erhvervsministeren lige har påpeget.

Når det er sagt, vil jeg også gerne sige, at vi er meget opmærksomme på, at vi her har en lov, som det løbende vil være nødvendigt at se på. Vi er også meget opmærksomme på, at næsten alle lande i EU har valgt at have både en national kontrol og en EU-kontrol med fusioner.

EU's bagatelgrænse for kontrol med fusioner er vi enige med forslagsstillerne i kan være betænkelig set i lyset af den virkelighed og mulighed, der er i Danmark for at skabe monopol-lignende position med langt mindre omsætning end EU's tærskelværdi. Det synspunkt er ikke nyt. Ved behandlingen af konkurrenceloven i 1997 overvejede vi i Socialdemokratiet nøje at indføre fusionskontrol.

Men da vi gerne ser, at de danske virksomheder også bliver i stand til at klare sig også i global sammenhæng, og det kan kræve, at virksomheder får mulighed for at have en vis størrelse, er vi stadig væk af den opfattelse, at indberetningspligten foreløbig er tilstrækkelig

sammen med forbud mod misbrug af dominerende stilling til, at det kan sikre en fornuftig balance.

Jeg vil gerne også fra Socialdemokratiet appellere til ministeren om, at der følges nøje med i udviklingen. Det vil der være brug for. Jeg er ikke i tvivl om, at vi løbende skal vurdere, om de redskaber, loven giver, er gode nok. Men vi synes altså som sagt, at loven skal have lidt længere tid, at vi skal skaffe os et bedre og vurderingsgrundlag, før vi ændrer loven.

Vi vil også gerne deltage i debatten om loven, og hvis konklusionen bliver, at den ikke mere er god nok, så er vi villige til at se på de muligheder, der er for at forbedre den.

Det, jeg prøver at sige, er, at vi ikke kan tilslutte os at ændre loven nu, men gerne vil deltage i debatten, og også gerne vil have, at den til enhver tid er så optimal som muligt. Men lidt mere tid.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er blevet fremhævet både af ministeren og nu senest af Socialdemokratiets ordfører, at loven ikke har virket så længe, og det er da rigtigt. Den har kun virket lidt over 1 år, men det har den trods alt også, og i den periode har vi jo set nogle ganske store fusioner på det danske marked.

Man kunne jo godt forvente, at både ministeren og den socialdemokratiske ordfører havde gjort sig bare nogen overvejelse over de foreløbige erfaringer i den periode, der er gået. Derfor skal jeg spørge Socialdemokratiets ordfører: Er det sådan, at man synes, det er tilfredsstillende, at vi ikke har nogen mulighed for fusionskontrol og dermed for at stille betingelser til fusionerende virksomheder, medmindre de overstiger 37 mia. kr. i samlet omsætning, og at vi derfor er afhængige af EU's fusionskontrol? Er det virkelig tilfredsstillende set fra Socialdemokratiets side?

Punkt 2: Er man tilfreds med, at vi ikke har et reelt forbud mod misbrug af dominerende stilling? At vi i virkeligheden opretholder et kontrolprincip, og at der ikke bliver givet bøder, første gang man opdager misbrug af dominerende stilling?

Punkt 3: Synes Socialdemokratiet, at forbudet mod konkurrencebegrænsende aftaler fungerer efter hensigten, baseret på de erfaringer, vi har indtil nu?

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Jeg prøvede at sige i ordførertalen, at vi synes, vi har et udgangspunkt, som vi er tilfredse med nu. Men vi er meget opmærksomme på alle tre punkter, som hr. Jørn Jespersen her fremhæver, og vi vil gerne diskutere dem.

Det er lige præcis de elementer, som vi skal have med ind i diskussionen, det er jeg ikke i tvivl om.

Men vi synes altså, at udgangspunktet må være dér, hvor det er nu.

Svend Erik Hovmand (V):

Uden for dette hus er der mange, der taler om hovsalovgivning, mange, der taler om, at dette hus undertiden taber hovedet, og at fordi man har set nogle avisoverskrifter, så skal der gennemføres en helt ny lovgivning.

Det vil jeg stærkt advare imod. Når man ser på danske virksomheders konkurrenceevne og de vanskeligheder, danske virksomheder møder i øjeblikket, så er der i hvert fald ikke noget som helst i denne situation, der appellerer til at skabe usikkerhed for danske virksomheders dispositionsevne og -mulighed. Lad det være sagt som indledning.

Så vil jeg i øvrigt sige, at den lov, vi beskæftiger os med her, har eksisteret i 1 år og 3 måneder. Vi har ikke engang fået implementeret lovgivningen endnu.

Den lov blev vedtaget med 94 stemmer. Jeg ved godt, at hr. Jørn Jespersens parti undlod at stemme, og det gjorde Enhedslistens medlemmer også, men resten af Folketinget sagde ti erhvervslivets parter, arbejdsmarkedets parter: Ved I hvad? Her er reglerne for fremtiden. Vi skal ændre dem, måske, vi laver en revision om 3-4 år, men foreløbig vil vi køre efter disse regler. Det var, hvad Folketingets klare, store flertal på 94 mandater sagde.

Jeg synes, at forslagsstillerne bør have det her in mente, inden man puster sig for meget op.

Jeg er helt opmærksom på de tre-fire punkter, som hr. Jørn Jespersen har hevet frem. Jeg skal ikke bruge mange ord på at imødegå hvert enkelt af dem, selv om det kunne være fristende. Det skal jeg ikke, fordi de blev gennemtrævlet fra ende til anden under et meget, meget omfattende, måske et af de mest omfattende, udvalgsarbejder, vi har haft i nyere tid i Erhvervsudvalget forud for lovens vedtagelse, alle disse spørgsmål.

Derfor vil jeg bare stille og roligt appellere til, at vi nu giver lidt ro til, at denne her lov kan blive implementeret, blive virkeliggjort.

Jeg skal ikke her sige, at der ikke skal ændres et komma, men jeg er fuldstændig enig med erhvervsministeren, når erhvervsministeren under den debat, der opstod for en måneds tid siden, sagde: Åh ja, skal vi nu ikke lige vende skråen i munden, eller hvad det nu var for et udtryk man brugte, og i hvert fald på den side af jul ønskede erhvervsministeren ikke at tage stilling til nogen som helst ændringer.

Det synes jeg var klogt sagt, det var rigtigt sagt. Og jeg kan fuldstændig tilslutte mig den linje.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hr. Svend Erik Hovmand henviser til den debat, der var forud for den nugældende lovs vedtagelse. Så kan han sikkert også huske SF's synspunkter ved den lejlighed og vil dermed komme frem til, at der ikke fra vores side er tale om hovsasynspunkter, men om gentagelse af synspunkter, som vi også havde ved den lejlighed.

Når vi fremfører dem nu, er det jo, fordi der er sket en række fusioner, som har givet os ret i, at den lov, som 94 mandater på det daværende tidspunkt gennemførte, ikke er tilstrækkelig til at regulere de fusioner, vi rent faktisk ser. Jeg tænker på slagterisektoren; jeg tænker på mejerisektoren.

Når man samtidig ved, at alle økonomiske eksperter: Finansministeriet, Det Økonomiske Råd, OECD, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd dokumenterer, at vi har en alt for slap konkurrence på det danske marked; at det fører til tab af arbejdspladser; at det fører til lavere realløn, fører til tab af velfærd, højere priser osv., så er det utroligt at høre repræsentanten for Danmarks liberale parti væge for sig for at undgå øget konkurrence på det danske marked.

Jeg kan kun komme på en eneste forklaring, og jeg er jo nødt til at gætte, da hr. Svend Erik Hovmand ikke selv argumenterer indholdsmæssigt overhovedet. Er det, fordi det er landmændenes store andelsselskaber, der fusionerer, at man så gerne vil undgå konkurrence?

Jytte Wittrock (S):

Ja, jeg har et meget enkelt spørgsmål til hr. Svend Erik Hovmand, som jeg kunne være interesseret i at få et meget klart svar på.

Vil en effektiv konkurrencelovgivning være til gunst for erhvervslivets konkurrenceevne eller vil den være til ugunst?

Svend Erik Hovmand (V):

Ingen her skal være i tvivl om, at vi som et liberalt parti ønsker konkurrence. Og der er heller ingen tvivl om, at vi ønsker en effektiv konkurrence. Det være sagt til fru Jytte Wittrock.

Der er heller ingen diskussion om, at vi ønsker, at de regler, der skal være for at sikre en effektiv konkurrence, skal være fornuftige og hensigtsmæssige. Vi befinder os i et fælles marked, og derfor er der mange hensyn at tage til det. Men der er altså også nogle hensyn at tage til det specielle danske marked.

Vi har nu set den ene erhvervsredegørelse efter den anden påpege problemerne i dansk erhvervsliv ved, at vi har for små virksomheder, eller rettere sagt, vi har for få lokomotiver i dansk erhvervsliv. Og ser vi på det europæiske kort, så må man nok sige, at vi faktisk ingen store virksomheder har i Danmark – en enkelt måske eller to, tre, men så tror jeg også, vi kan standse; mere end en håndfuld har vi faktisk ikke.

Og hvis vi ser på den måde, fusionskontrollen har virket på andre steder, har der for det første ikke været ret mange indsigelser, for det andet har mange beslutninger, f.eks. i Storbritannien, jo været truffet ud fra en rent politisk vurdering. At forestille sig, at vi her i Folketinget eller ministeren skulle sidde og træffe en afgørelse om en fusion mellem en virksomhed i Nordjylland og en virksomhed i København med hensyn til arbejdspladsernes placering, og jeg ved ikke hvad.

Jeg tror, dansk erhvervsliv vil være dårligt tjent med en politisk indblanding. Jeg mener faktisk, at vi politikere somme tider er meget gode til at lave lovgivning, men vi skal holde os lidt fra at blande os for meget i erhvervslivet. Det er erhvervslivets folk bedre til.

Når det så er sagt, vil jeg gerne sige, at der også er ting i denne her lov, som vi ikke synes er hundrede procent perfekt. Det sagde vi også under debatten. Sådan er det jo altid, når man laver en aftale. Vi får ikke altid det, vi ønsker, men vi fik så meget, at vi stemte for den her lov. Det var der faktisk et meget stort flertal, der gjorde. Jørn Jespersen var ikke iblandt, men det skal vel ikke komme Folketingets arbejdstid til skade i dag.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er da helt enig med Venstres ordfører i, at partiet fik ganske meget ved forhandlingerne om den nugældende lov. Man fik nemlig forhindret den effektive konkurrence, og derfor kunne Venstre åbenbart stemme for forslaget.

Så bliver jeg altså nødt til at sige, at når hr. Svend Erik Hovmand henviser til, at der skulle være planer om, tanker om, at man politisk skulle tage stilling til fusioner, så er det, undskyld mig, det rene vås. Det fremgår overhovedet ingen steder, at der skulle være tanker om, at vi politisk skulle regulere det.

Det, der er tale om, er at sikre effektive redskaber for den myndighed, som har ansvaret for at sikre konkurrencen på det danske marked. Det har man ikke fået med den nugældende lov, og det er det vi foreslår, at Konkurrencestyrelsen får, effektive redskaber, og det er meget nødvendigt. Jeg henviser til en rapport fra Det Økonomiske Råd, som har kigget på, hvilke erhverv i Danmark der ikke har effektiv konkurrence, hvor der er tydelige tegn på konkurrenceproblemer. Jeg nævner bare nogle få af dem: Nydelsesmiddelindustrien, olieraffinaderier, asfalt/tagpap, vognmandsbranchen, tegl og cement, guld og sølv, legetøjsfremstilling osv. Det vrimler med erhverv, hvor der ikke er konkurrence.

Jeg noterede mig i øvrigt, at hr. Svend Erik Hovmand ikke svarede på fru Jytte Wittrocks spørgsmål: Er det en fordel for konkurrenceevnen, at vi har en effektiv konkurrence på det danske marked? Det er det nemlig også.

Frank Aaen (EL):

Jamen det er jo oplagt, at hr. Svend Erik Hovmand er imod fusionskontrol og kommer her med en meget principiel afvisning af det. Så er det jo interessant, at samtlige andre lande i EU på nær Luxembourg og Danmark har fusionskontrol, at verdens største liberalistiske land, USA, har fusionskontrol, og at EU har en fusionskontrol.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Svend Erik Hovmand, om man her sporer kernen eller kimen til en EU-modstand hos Venstres ordfører på det her område. Vil hr. Svend Erik Hovmand arbejde for, at vi får afskaffet den eneste gældende fusionskontrol, der i øjeblikket er vedrørende Danmark, nemlig den EU gennemfører?

Jytte Wittrock (S):

Ja, jeg er da glad for, at hr. Jørn Jespersen, ligesom jeg, noterede, jeg ikke fik et klart svar fra hr. Svend Erik Hovmand. Så jeg vil gerne gentage: Er man i Venstre af den opfattelse, at en effektiv konkurrencelovgivning giver en bedre konkurrencesituation for erhvervslivet eller det modsatte?

Så fik jeg ligesom også de andre i salen nogle bemærkninger med på vejen om, at vi har for få lokomotiver i Danmark. Det er jo lige præcis dét, der kan være et interessant spørgsmål, for vi må jo erkende, at vi er et lille land, som også kan være interesseret i, at konkurrencen inden for landets grænser er af en effektivitet, som forbrugerne kan være tjent med. Så vi kan vel ikke få så mange store lokomotiver, hvis ikke vi får samlet det hele i monopoler.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg først sige til det sidste, at jeg selvfølgelig, hvis ikke det fremgik klart nok, gerne vil gentage, at vi selvfølgelig ønsker en effektiv konkurrenceevne, og der er ingen tvivl om, at den bliver bedre ved en effektiv konkurrencelovgivning. Det var derfor, vi gik ind for den konkurrencelovgivning, vi har, ellers var vi selvfølgelig gået imod.

Og så vil jeg sige i forlængelse af det, at vi faktisk var dem, der først af alle ønskede at få en europæisk model indført i Danmark, hele spørgsmålet om forbud eller ikke-forbuds principper, skulle vi have det, eller skulle vi ikke have det? Det var faktisk os, der rejste den sag og sagde: Vi skal have en model, der svarer til resten af Europas på en række områder, og i hvert fald på det grundlæggende principielle.

Der er ét område, hvor vi synes, vi ikke kan hente gode erfaringer fra Europa, og det er en meget detaljeret fusionskontrol, som findes i en række lande med meget forskellig udformning i øvrigt. Jeg har her henvist til f.eks. den engelske model, som fører til politiske afgørelser, som jeg ikke er tilhænger af.

Men i øvrigt har vi jo fusionskontrol. Altså hvem er det, der påstår, at vi ingen fusionskontrol har? Vi har faktisk den europæiske fusionskontrol, og jeg er overbevist om, at den europæiske model vil blive ændret i de kommende år. De initiativer og den hvidbog, der er udarbejdet på det her område, tyder jo på, at der lægges op til en ensartet model i hele Europa baseret på en ny metode omkring fusionskontrol, og den må vi jo så se på, når den kommer.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, det bliver mere og mere uklart, om Venstre støtter den fusionskontrol, der eksisterer i EU. Det var jo den, der bl.a. blev bragt i anvendelse, da de to store slagterier herhjemme fusionerede, og hvor den blev brugt til at stille en række betingelser, som skulle sikre konkurrencen efter fusionen, krav om at leverandørerne var friere stillet, krav om frasalg, krav om ophævelse af noteringen, som fungerer som en pris aftale osv.

Støtter Venstre, at man har en sådan fusionskontrol, støtter Venstre den måde, den blev brugt på i sagen om de to slagterier? Og hvis svaret er bekræftende, hvorfor kan Venstre så ikke støtte, at vi har sådan en dansk fusionskontrol, der også kan bringes i anvendelse over for fusioner, der er under 37 mia. kr., når de har en stor effekt på det danske marked? Kunne vi ikke godt få et klart svar fra Venstre om, hvad man mener på det her punkt?

Pernille Sams (KF):

Det Konservative Folkeparti siger klart nej til det her forslag af flere grunde.

For det første tog vi jo udtrykkelig stilling til spørgsmålet, da vi for 2 år siden behandlede konkurrenceloven, og det var ikke spor tilfældigt, at vi valgte at støtte en konkurrencelov uden dette element.

Dernæst vil jeg gerne sige: Vi har jo fusionskontrol, som det også har været fremme her i debatten; vi har EU's fusionskontrol. Den er vi tilhængere af, den synes vi er rigelig, og vi synes, det er et relevant marked at have en fusionskontrol på.

Vi ønsker ikke, at der derudover er en særskilt dansk fusionskontrol; det har vi aldrig lagt skjul på, og det mener vi stadig. For os at se er fusioner nødvendige i denne globaliserede verden, som vore virksomheder er en del af, og som de skal operere i. Det er nødvendigt, at virksomhederne har mulighed for at vokse, og det er der intet odiøst i – tværtimod. Vi mener oven i købet, at det er nødvendigt, at man i visse brancher helt målrettet arbejder på at blive så store, at man kan klare sig i den nye, globaliserede verden.

Det, der er problemet, er, hvis man misbruger sin markedsdominans. Men det er et helt andet spørgsmål end spørgsmålet om fusioner og fusionskontrol, og misbrug af markedsdominans åbner den eksisterende lov mulighed for

at skride ind over for. Derfor kan vi overhovedet ikke se nogen grund til at have en egentlig dansk fusionskontrol.

Beslutningsforslaget er i virkeligheden udtryk for en alt, alt for snæver, provinsiel tankegang. Danske virksomheder er en del af den globale konkurrence. Det er det internationale marked, der er deres spilleplads, det er ikke det danske marked, og derfor er lokal dansk fusionskontrol lige så forfejlet en tankegang, som hvis et af vore amter ville indføre fusionskontrol. Det er samme niveau, man her diskuterer på, så derfor: Vi ønsker effektiv konkurrence.

Til fru Jytte Wittrocks tidligere spørgsmål vil jeg gerne – selv om det ikke var stillet til Det Konservative Folkeparti – sige helt utvetydigt, at jeg mener, en effektiv konkurrence er en stor fordel for erhvervslivets konkurrenceevne. Men det spørgsmål, vi behandler her i dag, har bare ikke spor at gøre med for eller imod effektiv konkurrence. Det er en forfejlet og provinsiel tankegang at indføre en fusionskontrol i lille Danmark, når vi har den på EU-plan, og når vore virksomheder skal operere på EU-plan, på globalt plan, og hvad ved jeg, og geares til det. Det er det, hele øvelsen i erhvervslivet i disse år går ud på.

Så derfor: Vi ønsker en stærk, effektiv konkurrence, men vi ønsker ikke at spænde særskilt ben for de danske virksomheders mulighed for at operere i den konkurrence.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes faktisk, det er ret morsomt, at vi her har sådan den forenede borgerlighed i fælles front mod konkurrence, mod at sikre et effektivt marked, mod at sikre, at vi samfundsmæssigt, forbrugermæssigt og konkurrencemæssigt får fuld fordel af en effektiv konkurrence. Det er altså ikke rigtig noget, der huer Venstre og De Konservative.

Fru Pernille Sams siger, at vi har fusionskontrol, og det er rigtigt; det har vi, når fusionen er over 37 mia. kr. Men hvorfor er 37 mia. kr. en magisk grænse? Hvordan kan det være, at Det Konservative Folkeparti støtter fusionskontrol over 37 mia. kr., men ikke under 37 mia. kr.? Hvad er argumentationen for, at der ikke skal være en eller anden form for kontrol med fusionen mellem Kløver Mælk og MD f.eks.? Det er jo 95 pct. af det danske marked, der her bliver omfattet af en fusion, så hvorfor skal der

ikke være en kontrol af, om det skader konkurrencen?

Jeg vil også gerne have lov at henvise til EU-Kommissionen. Dagbladet Børsen skrev lige før påske:

»EU-Kommissionen kritiserer i skarpe vendinger regeringen og Konkurrencestyrelsen for at lade hånt om den frie konkurrence i Danmark. I sin halvårslige økonomiske rapport opfordrer kommissærerne til, at der indføres fusionskontrol i Danmark, og at de gældende regler håndhæves strengere.«

Spørgsmål: Synes Det Konservative Folkeparti, at konkurrencen er tilstrækkelig effektiv på det danske marked? Er den efter Det Konservative Folkepartis mening tilstrækkeligt effektiv i dag? Og hvis svaret er nej – det bør det være efter hele sagkundskaben at dømme – hvad vil man så i stedet stille op for at sikre en effektiv konkurrence?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er også i forlængelse af det forunderlige, at ikke alene har vi den enige borgerlige front mod fusionskontrol, som vi ser i dag, men man forsvarer også et synspunkt, Danmark er helt alene med i hele Europa lige på nær Luxembourg.

Man forsvarer sit synspunkt med hensynet til de danske virksomheders konkurrenceevne. Jamen det kan faktisk føre til det modsatte resultat. Den Danske Bank er i øjeblikket ved at købe en bank i Norge, og de norske myndigheder har på grund af Norges fusionskontrolregler stillet nogle skrappe krav til, at hovedsædet skal blive i Bergen. Det gør, at Den Danske Bank ikke får de skattefordele, den havde regnet med, ikke kan få de rationaliseringsfordele, den havde regnet med, og i øvrigt også må acceptere, at dens norske datterbank bliver underlagt norske banklove.

Når en udenlandsk bank køber en bank i Danmark, kan den derimod gøre, som den vil. Den kan lave den danske bank om til en filial og dermed udnytte skattefordele og rationaliseringsgevinster fuldt ud og undgå at være underlagt dansk banklovgivning. Det betyder, at udenlandske banker er meget stærkere stillet i konkurrencen, end Den Danske Bank er. Nu er det ikke, fordi jeg står her og skal forsvare Den Danske Bank – tværtimod, sådan set – men jeg synes bare, at udenlandske banker skulle have

samme vilkår i Danmark, som Den Danske Bank har i udlandet.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Hr. Jørn Jespersen stillede et direkte spørgsmål: Om konkurrencen er tilstrækkelig effektiv på det danske marked? Nej, ikke i alle tilfælde. Der er f.eks. eksempler på karteller, ulovlige prisaf-taler, og hvad ved jeg, men det har bare ikke en bønne med fusionskontrol at gøre, og det er jo dét, der er så mystisk. Hver eneste gang to dan-ske virksomheder eller en udenlandsk og en dansk virksomhed slår sig sammen, kommer SF med deres bevidstløse forslag om fusionskon-trol, som om det var sådan et mantra, der kun- løse alle de danske konkurrenceproblemer, og det er ikke tilfældet.

Nu anerkender jeg selvfølgelig SF's forsøg på at få det spørgsmål til at blive et spørgsmål om for eller imod konkurrence, men det er bare ikke det, der er dagsordenen. Det er en forfejlet opfattelse af den virkelighed, de danske virk-somheder befinder sig i. De står i en situation, hvor deres marked ikke er snævert dansk; hvor det er altafgørende for Danmarks konkurrence-muligheder i fremtiden, at vore virksomheder bliver så store, at de har mulighed for at opere-re langt bredere end bare på det danske mar-ked. Og hvad ser man så: At de danske politi-kere forsøger at gøre det til noget odøst, at virksomhederne bliver så store, at de kan løfte den opgave. Det finder vi er forkert, det er snæ-versynet, og det er en helt forkert tankegang, hvis vore virksomheder skal have mulighed for at løfte den opgave, de skal løfte.

Derfor vil jeg egentlig gerne, selv om man måske ikke må, spørge SF: Hvad ville SF sige til, hvis et af amterne gerne ville have fusions-kontrol? Det må være lige så relevant, som at Danmark skal have det særskilt, hvis Århus Amt ville indføre fusionskontrol. Det er et lige så tilfældigt valgt geografisk område som Dan-mark, og hvorfor i alverden skal det lige være det danske område? Danske virksomheders forretningsområde er jo langt bredere. Det er EU eller hele verden, eller hvad ved jeg, det er jo ikke kun Danmark, så derfor er det en håbløs geografisk indsnævring, man forsøger at stille op med, og det løser ikke problemet, som SF regner med.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Som salig Aksel Larsen engang sagde: Man må have mindst to hoveder at tage sig til. Jeg fik ikke noget svar på mit spørgsmål om, hvorfor 37 mia. kr. er en magisk grænse – hvorfor der kun skal være kontrol med fusioner over 37 mia. kr., men ikke under 37 mia. kr.

Jeg skal ikke tage stilling til, om det er vores forslag eller fru Sams' afvisning, der er mest be-vidstløs. Vi stiller bare forslag om fusionskon-trol, og jeg håber da virkelig, den konservative ordfører har læst hele forslaget; så langt er det da heller ikke. Der er fem punkter, hvoraf fusionskontrol er det ene; de andre handler om misbrug af dominerende stilling, om et skærpet forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler, om en ændring af sammensætningen af Konkurrencerådet og endelig en styrkelse af Konkurrencestyrelsen. Vi har ikke hørt nogen stillingtagen til de ting fra den konservative ordfører.

Så bliver det nævnt, at danske virksomheder ikke kun opererer på det danske marked. Nej, det er da rigtigt. Hvis fru Pernille Sams slår op på Ritzau i dag, vil hun kunne se et telegram, hvor der bliver beskrevet, at danske mælke-leverandører, som har undersøgt muligheden for at levere til tyske mejerier for at komme ud af det kvælertag, fusionen inden for mejeriom-rådet har sat dem i, må opgive, fordi leverings-betingelserne og afregningssystemerne i det nye selskab i MD-Foods har en sådan karakter, at de ikke kan slippe ud af det. Hvem forhindrer det? Ikke EU's fusionskontrol, for den kan ikke gribe ind under 37 mia. kr.

Et sidste spørgsmål: Hvis Det Konservative Folkeparti er enig i, at konkurrencen ikke er stærk og effektiv nok, hvad er det så for midler, Det Konservative Folkeparti vil bringe i anvendelse?

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg nåede ikke at svare på alle de spørgsmål, der blev stillet til mig, men jeg lagde mærke til, at hr. Jørn Jespersen heller ikke svarede på det spørgsmål, jeg stillede: Hvorfor ikke bare lave fusionskontrol i f.eks. Århus Amt? Det ville være en fuldstændig lige så relevant afgræsning som det danske rige som helhed eller en hvil-ken som helst anden tilfældig afgræsning.

Ligesom de 37 mia. kr. er et tal, som man nu engang har fastsat, har SF nu sat det danske

rige som helhed til at være det relevante. Det kunne lige så godt have været et amt eller en kommune, eller hvad ved jeg. Det er lige så irrelevant set med den virksomheds øjne, som er nødt til at gå ud på de åbne verdensmarkeder for at kunne konkurrere i fremtidens globale marked.

Vi ønsker absolut regler, som hindrer misbrug af en dominerende stilling, vil jeg gerne sige; det sagde jeg allerede i min første tale. Det punkt har vi støttet i den nuværende konkurrencelov, og det skulle den nuværende konkurrencelov også være stærk nok til at fange ind. Hvis det viser sig, den ikke er det, er det en af de ting, vi meget gerne vil gå nærmere ind i efterfølgende, men der er intet, der siger os, at vi på nuværende tidspunkt ikke har en lovgivning, som kan tage det spørgsmål op i de tilfælde, det er relevant.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nu er der jo den forskel på Århus Amt og Danmark, at Danmark er en selvstændig nation i modsætning til Århus Amt, og jeg har da tit hørt konservative ordførere snakke om fædrelandenes Europa og sådan noget; men det er måske mere ved festlige lejligheder.

Dertil kommer, at samtlige andre EU-lande undtagen Luxembourg har en national fusionskontrol, der vedrører alle fusioner, der ligger under 37 mia. kr., og så har man EU's fusionskontrol, når det handler om fusioner over 37 mia. kr. Hvad er begrundelsen for, at vi ikke skal have en fusionskontrol i Danmark på det danske marked med fusioner, der ligger under 37 mia. kr.? Det har jeg ikke fået noget svar på.

Så har jeg i øvrigt heller ikke fået noget svar på, hvordan Det Konservative Folkeparti vil sikre den konkurrence på det danske marked, som man medgiver ikke er tilstrækkelig i dag. Hvis Det Konservative Folkeparti er i tvivl om, hvad konkurrenceproblemerne er, så prøv at spørge de mælkeleverandører, der nu er bundet til MD-Foods på hænder og fødder og ikke har en chance for at slippe ud. Små selvstændige erhvervsdrivende, som på grund af en monopoldannelse nu ikke længere har nogen rådighed over, hvem de leverer deres produkter til, men er bundet til ét monopolselskab. Er det konservativ politik?

Egil Møller (DF):

At den nuværende konkurrencelov, som trådte i kraft den 1. januar 1998, ikke er tilstrækkelig på alle områder, vil vi ikke afvise fra Dansk Folkepartis side; men vi anser ikke tidspunktet lige nu for at være rigtigt valgt med hensyn til ændringer i den nuværende lov. Der skal dog ikke herske tvivl om, at vi i Dansk Folkeparti ønsker en effektiv konkurrence og regler, der sikrer, at der ikke opstår monopollignende dan- nelser, der forhindrer fri konkurrence.

Beslutningsforslaget fra SF kan vi ikke støtte, ikke mindst set i lyset af, at SF ønsker, at Konkurrencerådets medlemstal reduceres, så de erhvervsbeskyttende interesser kommer i klart mindretal. Desuden minder uanmeldte ransagninger hos virksomheder om metoder i en politistat. Det er vigtigt, at erhvervslivet kan disponere og planlægge i henhold til gældende lov, og derfor skal politikerne ikke i tide og utide blande sig i den lovgivning, de samme politikere lige har vedtaget, og som set fra Dansk Folkepartis side virker efter hensigten.

Morten Helveg Petersen (RV):

SF har fremsat beslutningsforslag om at ændre konkurrenceloven.

Som flere ordførere har været inde på tidligere, er det ikke lang tid siden, at Folketinget vedtog den nuværende konkurrencelov. Det er faktisk ikke mere end godt og vel 1 år siden, den trådte i kraft, og det er min opfattelse, at der vil være megen fornuft forbundet med at afvente flere konkrete erfaringer med den nye lov, før det overvejes at ændre lovgivningen.

En effektiv konkurrence på hjemmemarkedet er naturligvis vigtig – både for forbrugerne, men sandelig også for virksomhederne og deres evne til at konkurrere på udenlandske markeder; det skal der ikke være tvivl om. Men det er stadig for tidligt at ændre på den nuværende lovgivning. For det første føler jeg ikke, vi har set tilstrækkeligt med virkninger af den nuværende lov, og for det andet skal virksomhederne selvfølgelig kunne regne med de rammer, der opstilles, især i betragtning af det store forberedelsesarbejde, der førte frem til den nuværende lov.

Diskussionen om fusionskontrol er interessant, og det vidner den debat, vi har haft i dag, jo også om; det er dét, der er blevet brugt mest krudt på. I den offentlige debat fokuseres der meget på størrelsen som det interessante, men det, der i virkeligheden er det mest interessante,

når man diskuterer konkurrencepolitik og fusionskontrol, må være den adfærd, virksomhederne udviser i praksis. Utilbørlig adfærd hos en virksomhed kan f.eks. være, hvis den misbruger sin position på markedet, og det skal vi være opmærksomme på. Det er utrolig afgørende for Det Radikale Venstre.

SF foreslår, at der indføres egentlig fusionskontrol i Danmark, og at der samtidig indføres skrappe sanktioner over for virksomheder, der misbruger en dominerende stilling, bl.a. i form af bøder. Det er vi ikke specielt modstandere af i Det Radikale Venstre, tværtimod er det radikal politik, at konkurrencen skal virke. Men vi mener altså, at konkurrencebogen skal have lov til at fungere i praksis gennem lidt længere tid, før der drages så håndfaste konklusioner, som der lægges op til i beslutningsforslaget.

På den baggrund kan vi ikke støtte SF's beslutningsforslag.

Frank Aaen (EL):

Det er oplagt, at Enhedslisten kan støtte det forslag, SF har fremsat, men jeg vil dog sige, at kæden hoppede af, da jeg så de første par sætninger i bemærkningerne, hvor der står:

»Konkurrencen er ikke stærk nok på det danske marked. Det betyder tab af velfærd, arbejdspladser, smalt udbud, mindre produktudvikling, lavere kvalitet og for høje priser.«

Det er da en markedsfilosofi, som jeg simpelt hen er helt måbende over at skulle høre fra et parti, som – så vidt jeg har forstået – stadig bekender sig som værende et socialistisk parti, og jeg vil sige, at de formuleringer vil jeg altså nødig skrive under på. Men dem springer vi over og kigger på indholdet af punkterne, og dem er vi enige i.

Jeg vil bare sige, at selvfølgelig spiller spørgsmålet om fusionskontrol og de andre ting i konkurrenceblovlovgivningen en rolle for prisdannelsen på markedet. Men ud over prisdannelsen er der sådan set et andet forhold, som er mindst lige så vigtigt – for ikke at sige meget vigtigere i virkeligheden – og det er spørgsmålet om demokrati i samfundet. Skal vi have sådan nogle mastodonter, som ikke alene via deres størrelse har alt for stor mulighed for at påvirke f.eks. Folketinget, har mulighed for at påvirke EU-afstemninger ved at true med at flytte arbejdspladser ud af landet, hvis vi ikke stemmer, som de vil have det, og som på alle mulige måder har mulighed for på udemokratisk vis at præge den politiske proces?

Jeg mener i virkeligheden, at fusionskontrol må med i konkurrenceblovlovgivningen med det ene formål i højere grad at kunne sikre demokratiet og sikre, at vi ikke kommer helt i lommen på de store koncerner. Det er vores synspunkt.

Det er klart, at de virksomheder, der er i gang med at fusionere, har fusioneret eller drømmer om at fusionere, er imod kontrol; det er indlysende nok. Men er der en forklaring på, at V og K er imod? Hvorfor er V og K imod fusionskontrol? Det synes jeg er et godt spørgsmål. Alle de lande, som V og K ellers normalt hælder deres hovede til, f.eks. USA, har fusionskontrol, EU har fusionskontrol, formanden for Konkurrencerådet anbefaler fusionskontrol, og alle mulige økonomer fra Handelshøjskolen gør det. Jeg er sådan set ikke stødt på én økonom af liberalistisk tilsnit, som er imod fusionskontrol. Det er muligt, der er et par stykker, men hovedparten går ind for fusionskontrol, så hvorfor er V og K imod fusionskontrol? Vi har jo ikke fået nogen argumenter for det, heller ikke i dag.

Med fare for at blive udsat for påstand om injurier tror jeg, at det, vi er ude for her – og det er vi ude for en gang imellem, for ikke at sige meget ofte, her i Folketinget – er, at Venstre og De Konservative lytter alt for meget til nogle enkelte store koncerner, når de skal tage stilling til lovgivningen her i Folketinget i stedet for at lytte efter, hvad der i virkeligheden ligger i deres egne ideologier, som de burde støtte. Ifølge de to partiers egne ideologier burde de naturligvis være tilhængere af fusionskontrol; men de råd, de får hvisket i ørerne nede fra Esplanaden,ovre fra landbrugets top, fra F.L. Smidth, fra Danisco, og hvor de nu får rådgivning fra, går ud på, at de skal gå imod, og så går de imod.

Christian Jensen (FP):

Efter Fremskridtspartiets opfattelse skal der ikke ske nogen ændring af den nuværende konkurrenceblov – men ikke fordi vi er imod konkurrence, for det er vi nemlig ikke, tværtimod.

Når vi ikke kan gå ind for nærværende beslutningsforslag, skyldes det bl.a., at for det første kontrollerer EU jo i forvejen området – dog ganske rigtigt som nævnt i bemærkningerne kun de store fusioner. Dernæst oplever vi dagligdagen således, at dér, hvor EU-kontrollen slipper, tager den nuværende konkurrenceblov over.

Forslagsstillerne påstår, at konkurrencen ikke er stærk nok i Danmark, og at dette betyder tab af velfærd, arbejdspladser, dårlige udbud og dårlige produkter, lavere kvalitet og alt for høje priser. Har forslagsstillerne ikke gjort sig overvejelser i retning af, at når Arbejderbevægelsens Erhvervsråd påpeger, at Danmark har de næsthøjeste forbrugerpriser i den vestlige verden, eksklusive afgifter, har det sin forklaring med udspring i en helt anden årsag, nemlig det faktum, at de nødvendige avancer og dermed priserne er påvirket af, at Danmark ikke bare har verdens næsthøjeste, men verdens højeste skattetryk og som følge deraf verdens højeste bruttolønninger, som selvfølgelig igen nødvendigvis må påvirke det generelle prisniveau, også eksklusive afgifter?

Påstanden om, at den nuværende konkurrencecelov ikke effektivt sikrer konkurrencen her i landet, finder vi ikke er dokumenteret. Vi mener, der konkurreres på livet løs i både det producerende erhvervsliv og detailledet. Dagligdagen opleves vel i realiteten på den modsatte måde end den, forslagsstillerne fremstiller, nemlig at ved det mindste tegn på aftaler og karteldannelser er Konkurrencestyrelsen der som et søm. Det synes vi i Fremskridtspartiet er helt i orden, for vi er som sagt tilhængere af en sund og fair konkurrence, og det endda i allerhøjeste grad.

Den nuværende konkurrencecelov har kun fungeret i kort tid, og vi synes, den har levet op til intentionerne. Derfor skal der ikke med vores stemmer ændres herpå, og derfor kan Fremskridtspartiet ikke støtte nærværende forslag.

Da Kristeligt Folkepartis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg her til slut på Kristeligt Folkepartis vegne meddele, at de heller ikke kan støtte forslaget.

Jørn Jespersen (SF):

Først skal jeg sige tak til ministeren for hendes indlæg, hvor jeg specielt hæftede mig ved, at det væsentligste argument, der blev bragt i anvendelse mod vort forslag, i virkeligheden var, at den nuværende lov ikke har haft tid til at virke tilstrækkelig længe, og at man derfor ikke har indhøstet tilstrækkelig mange erfaringer til at kunne danne sig en fast mening om, hvorvidt der er behov for en ændring. Det opfatter jeg – og jeg kan jo så blive retledt, hvis det er en forkert opfattelse – lidt på den måde, at ministeren i virkeligheden et stykke hen ad vejen i hvert fald er enig med SF i, at der er en række områ-

der, der er behov for at vurdere relativt hurtigt med henblik på at se, om der er behov for en lovændring.

Ministeren nævnte også, at hensigten bag den nuværende lov var at skabe en konkurrencecelovgivning i Danmark, der flugtede med EU-lovgivningen. Det er også blevet nævnt som argument, og der er en del af bagmændene bag den nuværende lov, som siger, at det er dét, der har været deres hensigt. Men realiteten er jo, at det ikke er lykkedes. Det er såmænd ikke, fordi man nødvendigvis skal efterligne EU-lovgivningen på alle områder, men på dette område ville det i hvert fald have været en god idé. Sagen er jo, at hvor der i EU-lovgivningen er fusionskontrol, og hvor der i de andre lande er fusionskontrol, har vi det ikke i Danmark, og det vil sige, at vi næsten som det eneste land er ude af stand til på effektiv vis at regulere fusioner under 37 mia. kr. ved enten at forbyde dem eller stille en række betingelser, som i hvert fald afbøder de konkurrencebegrænsende virkninger af fusionen.

Vi er heller ikke på linje med EU, når det drejer sig om forbud mod misbrug af dominerende stilling. Hvor man i EU-systemet lægger op til, at hammeren falder første gang, der bliver konstateret misbrug af dominerende stilling, har vi jo en noget slap holdning til det i Danmark. Det indebærer, at når endelig myndighederne opdager misbrug, løfter de bare pegefingern og siger: Det må I ikke! Og så sker der ikke mere, medmindre man laver det samme misbrug inden for en periode af 5 år. Ville det ikke være en god idé med præventiv karakter at sige, at vi skulle have de samme regler, som man har de fleste andre steder og også i EU, nemlig at hammeren falder med det samme, så virksomhederne ved, at de skal lade være med at misbruge deres dominerende stilling?

Vi har heller ikke den samme effektive kontrol med de konkurrencebegrænsende aftaler, og det er dokumenteret fra mange sider, inklusive medlemmer af Konkurrencerådet, at vi har et for stort råd med et for stort flertal af direkte eller indirekte erhvervsbeskyttende interesser, og at vi derfor i virkeligheden ikke har den effektive konkurrence.

Endelig har det været nævnt, at sagsbehandlingstiden i Konkurrencestyrelsen i nogle tilfælde er op til 3 år, og det siger sig selv, at man ikke kan lave nogen særlig effektiv kontrol med forbud mod f.eks. konkurrencebegrænsende af-

taler, når man er 3 år om at gennemgå de indsendte aftaler.

Vi har set en enkelt stor fusion, som ikke er omfattet af en dansk lovgivning om fusionskontrol, nemlig den mellem MD og Kløver Mælk. Jeg er godt klar over, at den i øjeblikket behandles i Konkurrencestyrelsen, og jeg ved, ministeren overvejer, om man enten skal stille nogle betingelser og indgå en aftale med MD eller sende sagen videre til EU med henblik på en vurdering dér, som der jo er mulighed for. Det, der vil blive afgørende for os, når vi skal vurdere, hvordan den danske lovgivning virker i denne sammenhæng, er, om der i de aftaler, som eventuelt måtte blive indgået omkring denne fusion – og det er lidt vigtigt for mig, at erhvervsministeren hører, hvad jeg siger nu – er sikkerhed for, at der er frihed for leverandørerne til at levere dér, hvor de ønsker, og at der ikke er begrænsninger i form af belønninger, senere prisaftaler og bindinger i kontrakter osv., som binder leverandørerne til et enkelt mejeri.

Det er også vigtigt for os, at små, konkurrerende alternative mejerier har en mulighed for reelt at afsætte deres produkter, så de findes på hylderne og forbrugerne kan vælge dem. Jeg har en kraftig mistanke om, at sagen i dag er, at MD har en mulighed for via prisaftaler, rabatter, markedsføringsbidrag, og hvad man ellers bringer i anvendelse, at sikre sig mod konkurrence, så forbrugerne ikke har en valgmulighed, men spørgsmålet er: Kan vi i det danske samfund være tjent med, at der kun står én slags mejeriprodukter på samtlige hylder i samtlige supermarkeder?

Det vil også være væsentligt for os, om man har taget stilling til spørgsmålet om klausuler på nedlagte mejerier. Er det virkelig rimeligt, at ét selskab med en markedsandel på 95 pct. kan købe andre mejerier op, i virkeligheden tvinge dem til at lade sig opkøbe eller fusionere, nedlægge produktionen dér, hvor den hidtil har været, og lægge en klausul på de nedlagte bygninger om, at de ikke må sælges og anvendes til nye mejerier, hvis der skulle være en gruppe af landmænd og andre initiativrige folk, der ønskede at starte et konkurrerende mejeri? Er det i overensstemmelse med ånden i den nuværende konkurrencelov? Man kunne overveje, om der skulle stilles betingelser i form af frasal, som man har gjort på slagteriområdet fra EU's side.

Endelig synes vi, der er grund til at se på de organisatoriske forhold i mejeriforeninger og mælkeudvalg osv., hvor det jo er den domine-

rende virksomhed, der sidder på samtlige beslutningsprocesser inden for området og dermed er i stand til at gennemskue situationen på markedet, også hos sine små konkurrenter; uden at noget tilsvarende gør sig gældende for de små konkurrenters gennemsigtighed over for de store, der på en lang række områder inden for distributionen – som det også har været dokumenteret i breve til Erhvervsudvalget og Fødevarerudvalget – generer sine små konkurrenter på helt urimelig vis.

Der er altså en lang række punkter, der vil være afgørende for at se, om erhvervsministeren har mulighed for inden for den gældende lovgivning at sikre bare nogenlunde anstændige vilkår på konkurrenceområdet.

Til den socialdemokratiske ordfører, fru Jytte Wittrock, skal jeg sige, at jeg er meget glad for, at Socialdemokratiet er opmærksom på de problemer, vi har påpeget med vort beslutningsforslag. Jeg forstod egentlig også fru Jytte Wittrocks tale sådan, at man langt hen ad vejen er enig med SF i, at her er der nogle ting, man skal have kigget på, men da ministeren nu har sagt, at det kommer med tiden, siger Socialdemokratiet også, at det nok lige skal vente lidt. Jeg hæftede mig specielt ved ordvalget til sidst, »der skal gå lidt mere tid«, og jeg håber, det er udtryk for en stigende grad af utålmodighed fra fru Wittrocks side. Hvis det er rigtigt, er det jo ikke så skidt endda.

Til Venstre og De Konservative skal jeg bare sige, at det er gået, som jeg havde forventet. Vi har på eksemplarisk vis fået afdækket topmålet af hykleri hos de to partier. Enhver skåltale om konkurrence er tom snak for de to partier, når det drejer sig om de store virksomheder i dansk erhvervsliv.

Konkurrence er noget, man skal plage den offentlige sektor med på nogle områder, og det er noget, som man eventuelt skal plage små virksomheder med, når det er de store, der har et ønske om at konkurrere dem ud af markedet. Men når det drejer sig om mejerisektoren, Danisco, som hr. Frank Aaen nævnte, og alle de andre store selskaber, er man tilsyneladende i lommen på disse erhvervsinteresser, og her går man ikke ind for fri konkurrence. Det synes jeg man skal huske, næste gang man holder sine skåltaler om fri konkurrence, bare for at man kan se sig selv i spejlet dagen efter uden at se en meget stor hykler.

Til hr. Egil Møller fra Dansk Folkeparti vil jeg sige, at jeg hæftede mig ved to ting, nemlig at

Dansk Folkeparti tilsyneladende går ind for, at der skal være et flertal af erhvervsbeskyttende interesser i Konkurrencerådet. Det blev udtrykt negativt: man ville ikke støtte SF's forslag, fordi vi påpegede, at vi ikke ville have et flertal af erhvervsbeskyttende interesser.

Jeg synes, det er et meget interessant synspunkt, meget, meget interessant synspunkt at sige, at man ligefrem ønsker og tilstræber et flertal af erhvervsbeskyttende interesser i et konkurrenceråd. Det er en nyskabelse; det er meget kreativt, men jeg tror, man vil få svært ved at få nogen til at fatte visdommen i det synspunkt.

Så havde hr. Møller også det interessante synspunkt, at politikere ikke skal blande sig alt for meget i lovgivningen. Det har jeg sådan set opfattet som vores primære arbejdsopgave, men det kan man selvfølgelig have forskellige synspunkter om.

Hr. Morten Helveg Petersen fra Det Radikale Venstre havde også, som den øvrige del af regeringen, det synspunkt, at det er for tidligt at ændre på loven, og derfor kunne jeg selvfølgelig godt tænke mig at vide, hvor lang tid der skal gå, hvor mange fusioner man skal se, hvor mange dårlige erfaringer der skal indhøstes, før man i Det Radikale Venstre begynder at mobilisere sin tankevirksomhed. Men jeg håber selvfølgelig, at det sker på et tidspunkt, og at det vil pege i retning af, at man støtter nogle af de forslag, som vi har lagt frem her i dag.

Hr. Morten Helveg Petersen var inde på et enkelt område, idet han sagde, at det er virksomhedernes adfærd og ikke så meget deres størrelse, der er afgørende. Det er jeg hundrede procent enig i; det er adfærden, der er afgørende, og det er den, der skal reguleres.

Når vi så kommer til misbrug af dominerende stilling, så har jeg lyst til at spørge, om den måde, fusionen på mejeriområdet er blevet gennemtruffet på, efter Det Radikale Venstres opfattelse er misbrug af dominerende stilling.

Alle inden for Kløver Mælk siger jo helt åbent – leverandører, virksomheder og medarbejdere osv. – at det ikke er med deres gode vilje, at fusionen er blevet gennemført. Det er med armen vredet om på ryggen; man er blevet tvunget til det af en langvarig priskrig. Er der ikke her tale om misbrug af dominerende stilling?

Til hr. Frank Aaen, som synes, der var lidt meget markedsøkonomi i vores begrundelse, skal jeg bare sige: Jamen det er da en realitet, at

monopoler, der hindrer konkurrencen, fører til tab af velfærd, færre arbejdspladser, lavere løn, dårligere konkurrenceevne, og sådan er det. Det er i øvrigt nogenlunde det samme, som planøkonomien gør, så på den måde kan man sammenligne planøkonomi med monopolisering.

Når SF ønsker at begrænse markedsmekanismen, er det ikke for at skabe monopoler, så er det for at lave en samfundsmæssig regulering, som har nogle andre interesser at varetage, og ikke fordi vi synes monopoler er en god idé.

Endelig til Fremskridtspartiet: EU kontrollerer, ja. Men hvad med det under 37 mia. kr.? De næsthøjeste priser: Jo, det er bl.a. på grund af skattetrykket, det er rigtigt. Men det er også på grund af den manglende konkurrence. Og alle økonomiske analyser viser, at manglende konkurrence er en meget stor del af forklaringen på de højere forbrugerpriser i Danmark, de næsthøjeste – uden skatter og afgifter.

Så samlet set skal jeg sige, at jeg da havde håbet på en lidt mere positiv modtagelse. Men jeg er glad for, at der trods alt ser ud til måske at kunne tegne sig et flertal for en revision af loven inden alt for længe, hvis regeringspartierne efterhånden får bearbejdet de erfaringer, som i virkeligheden findes i så rigt mål allerede.

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup):

Jeg synes, der er en meget god ting, man kan runde denne her debat af med, og det er med at konstatere, at alle i hvert fald siger, at konkurrence er sundt for erhvervslivet.

Det tror jeg erhvervslivet er glad for. Jeg tror nemlig, det er meget vigtigt at svare på det, som fru Jytte Wittrock en del gange prøvede at stille som spørgsmål, nemlig hvorvidt en effektiv konkurrence og en effektiv konkurrence Lovgivning er til fordel for erhvervslivets konkurrenceevne, ved at sige, at jeg tror, at det klart er et ja i den sammenhæng.

Det gælder ikke nødvendigvis altid for den enkelte virksomhed. Det kan være, den enkelte virksomhed i en situation kan have det vældig ubekvemt med, at der er dygtige konkurrenter ved siden af, som snupper markedet fra én og oven i købet har retten og nærmest tilskyndelsen til at gøre det. Men det er det, der holder virksomhederne i gang. Vi kan se, at virksomheder, der udsættes for konkurrence, vil være dem, der udvikler sig mest, og som faktisk vil være i stand til på længere sigt at klare sig. Men

det er da godt, at vi, i hvert fald når vi siger det, er enige om det synspunkt.

Så synes jeg til gengæld, at debatten kalder på en lille opdeling af de forskellige instrumenter, der er tale om.

For når der har været talt så meget i dag om fusionskontrol, så er jeg enig med dem – jeg tror, det var fru Pernille Sams – der sagde, at det jo sådan set ikke har noget med en forbedring af konkurrencen at gøre. Det er fuldstændig rigtigt. Nej, men det kan meget vel have at gøre med en forringelse af konkurrencen, og det er jo værd at forhindre.

Så derfor er fusionskontrol jo ikke, sådan som jeg synes jeg kunne høre på borgerlige ordførere i dag, sådan et spørgsmål om fusionsforbud og forbud mod store virksomheder. Nej, det, der jo selvfølgelig ligger i overvejelserne, som også er grunden til, at EU har en fusionskontrol, er, at fusioner kan være meget fornuftige for et marked, et europæisk marked, et dansk marked, eller hvad det måtte være; der kan være mange gode elementer i dem, men der kan også være nogle uhensigtsmæssige virkninger. Og det er de uhensigtsmæssige virkninger, man faktisk kan gå ind og søge at eliminere i forbindelse med en fusionskontrol. Så jeg synes, der i hvert fald i det teoretiske absolut er grund til at anerkende sådan et instrument.

Når det imidlertid ikke bare er indlysende at sige: Det tager vi op af tasken og sætter i værk, så er det, fordi vi i sammenhæng med at vurdere gode elementer, dårlige elementer, selvfølgelig skal have en ordentlig definition af: Hvad er det så for et marked, man ser det i forhold til?

Og når jeg sådan set siger noget her overhovedet, hvilket jeg ikke nødvendigvis havde behøvet, så er det dels, fordi jeg synes, at debatten er spændende og gerne må flytte sig videre, og den vil jeg gerne deltage i, dels fordi jeg også synes, at der her lå sådan en opfattelse af, at hvis man havde en dansk fusionskontrol, så skulle man udelukkende se på nøjagtig det danske marked. Det var det, der lå i den der for mig ganske ufattelige sammenligning med Århus Amt. Altså det dér med, at man skulle se på et på forhånd meget, meget veldefineret område, som altså kun kan være Danmark.

Det er jo ikke sådan, man ser på fusioner. Det gør man ikke i EU, og det vil jo selvfølgelig heller ikke være det, man ville skulle gøre i Danmark. Her kan man meget vel have store virksomheder, som alligevel, selv om de er

kolossale i forhold til danske sammenhænge, faktisk ikke har en sådan dominerende stilling, at de har en så voldsom indflydelse på det danske marked, at konkurrencen svækkes urimeligt. Jeg kan nævne sådan en af de meget store danske virksomheder, Lego, som er en kæmpevirksomhed efter dansk målestok. Den er da markant på det danske marked for legetøj, men det er da bestemt ikke en dominerende virksomhed, som kan holde de andre stangen. Så det er vigtigt at finde nogle ordentlige markedsdefinitioner og nogle ordentlige instrumenter.

I øjeblikket kan man lidt ondsksfuldt sige, at vi måske har nogle for dårlige markedsdefinitioner, og dem har vi diskuteret en hel del i dag, og derfor sørger vi for at have nogle der er svage instrumenter. Det er noget af det, der er vigtigt at have i debatten, for det er selvfølgelig rigtigt, som de borgerlige ordførere også fremhæver – det tror jeg sådan set alle er enige i – at vi jo ikke skal gøre det vanskeligt for danske virksomheder at blive så store, at de kan klare sig på et internationalt marked, et europæisk marked eller sågar et globalt marked. Det skal vi selvfølgelig ikke hindre. Derfor skal vi i sammenhæng med disse elementer også diskutere: Hvad er det for en definition af markeder, vi så går efter?

De andre elementer, der kan medvirke til en bedre konkurrence, synes jeg er spændende at have med i betragtning, fordi erfaringen fortæller os, alle rapporter og målinger fortæller os, at konkurrencen er noget slappere i Danmark end andre steder. Danske priser bliver følgelig for høje i forhold til andre steder. Og så vil jeg korrigere forslagsstilleren lidt: De tal, der opereres med, er faktisk tal, der er renset for skat, så vi kan ikke, jeg er lige ved at sige, rammes på det punkt. Vi har nogle forholdsvis høje priser. Det er selvfølgelig meget afvekslende i forhold til, hvad det er for nogle brancher. Der er nogle brancher, der er i en hård konkurrence, særdeles hård konkurrence endda, og som har særdeles konkurrencedygtige priser, om jeg må sige det på den måde.

Endelig vil jeg afslutningsvis sige, at vi jo har talt meget i dag om de ting, man ville kunne gøre for at gøre noget bedre, og det handler meget politisk debat jo om. Vi har talt om de områder, hvor vi afviger fra EU-reglerne, og der er mange. Det har virket, som om det kun var fusionskontrollen, men der er faktisk mange, så når hr. Svend Erik Hovmand gerne vil

lave en EU-lovgivning, vil jeg sige, at så har vi meget at mødes om, når vi synes, at tiden er moden til det, for der er mange ting – også ud over fusionskontrollen – der kunne gøres EU-parallelle.

Men når alle disse ting, som vi måske ville kunne få til at fungere bedre, er sagt, så tror jeg under alle omstændigheder, man skal være varsom med at lave ret dramatiske ændringer i en meget grundlæggende lovgivning på et tidspunkt, hvor vi godt kan samle nogle mere vægtige erfaringer ind.

Vi bidrager fra regeringens side – det er faktisk fra Konkurrencestyrelsens side – med en konkurrenceredegørelse, som efter planen skulle komme her i slutningen af maj. Der får vi mere at vide, som vi kan forholde os til i den videre debat.

Under det hele ligger der så altså en ny konkurrencelov, som faktisk er en god lov. Jeg synes, at hovedprincippet i loven, som var hele den store markante ændring, der blev lavet, har gjort det muligt for danske myndigheder at medvirke i afdækning af og indskriden over for karteldannelserne. Så uden den lov havde vi haft en konkurrencesituation, der var dårligere. Men ambitionen er jo ikke altid sådan, at når vi har noget, der er godt, så er det godt nok. Vi vil selvfølgelig altid i Folketinget være optaget af: Hvordan kan vi gøre noget endnu bedre?

Men denne gode lov har jo selvfølgelig også en overgang i sig. Det er en af grundene til, at der er sager, der kan tage lang tid at behandle i Konkurrencestyrelsen. Man har gjort det med de indsendte aftaler – der var jo frist til den 1. juli sidste år – at de bliver behandlet sådan, prioriteret sådan, at man tager de væsentligste og mest indgribende først. Og så vil der selvfølgelig være en gruppe, der hen ad vejen bliver behandlet, og det kan godt tage et stykke tid.

Alternativet til dette ville være, at de øvrige arbejdsopgaver, som der jo også – og nu er det helt øjensynligt – er mange af i Konkurrencestyrelsen, ville blive forsinkede eller blive tilside. Og det har vi ikke nogen som helst interesse i, hvis konkurrenceloven, den gode konkurrencelov, faktisk skal have de virkninger, den indeholder i sig.

En af de arbejdsopgaver, Konkurrencestyrelsen arbejder med ved siden af de mange aftaler, er, som hr. Jørn Jespersen bemærkede, mælkefusionen, som Konkurrencestyrelsen forhandler med fusionsparterne om. Muligvis nås der en

aftale; i givet fald kommer der en indstilling i forhold til: Hvordan ser situationen så ud med en EU-sag eller ej? Til den tid regner jeg med at vi kan få lejlighed til at veksle ord om sagen.

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Jeg har lige nogle korte bemærkninger til hr. Jørn Jespersen, som åbenbart gav udtryk for, at vi i Dansk Folkeparti ikke mente, at politikerne skulle blande sig i lovgivningen. Det er selvfølgelig helt en misforståelse, og det ved hr. Jørn Jespersen udmærket godt. Det, jeg sagde, og som jeg så endnu en gang vil forsøge at sige, er, at politikerne selvfølgelig skal blande sig i lovgivningen, når det er nødvendigt. De skal ikke i tide og utide blande sig i en eksisterende lovgivning, under forudsætning af at de anser den nuværende for at være god nok en tid endnu.

Men verden udvikler sig; det gør den også inden for erhvervslivet og inden for konkurrence, så når tiden er moden, vil jeg sige til hr. Jørn Jespersen, er Dansk Folkeparti også til at få i tale om en revision af netop den lov.

Så bemærkede jeg også, at erhvervslivet naturligtvis skal have repræsentanter i Konkurrencerådet. Jeg forstod nærmest på forslagsstilleren, at de mere eller mindre skulle fjernes, og så vil jeg godt stille det spørgsmål: Hvis man fjerner erhvervslivets repræsentanter i Konkurrencerådet, hvordan skal man så få ekspertisen hos dem, der virkelig ved, hvordan tingene udvikler sig ude i den virkelige verden?

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen,
fredag den 16. april 1999, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til
den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.00
